

GEHEIM

9312/P/69

19 juni 1969

9
TB

Land:	Italië
Onderwerp:	Aan de vooravond van het tiende congres van de Democrazia Cristiana.
Referenties:	
Datum van waarneming:	Eerste helft juni 1969
Bron:	Betrouwbaar met goede contacten in de Democrazia Cristiana.
Opmerkingen:	Dit bericht is uitsluitend bestemd voor gebruik ten Departemente.
Bijlagen:	
Mede Verzonden aan:	De Minister van Buitenlandse Zaken

Zijner Excellentie
 de Minister-President
 Plein 1813, no.4
's-GRAVENHAGE

ITALIE.Aan de vooravond van het tiende congres van de Democrazia Cristiana.

Het tiende congres van de Democrazia Cristiana (D.C.) begint te Rome op 27 juni en zal duren tot 30 juni, 1 of 2 juli afhankelijk van de werkzaamheden en de moeilijkheden. De gehele politiek van het land staat steeds meer in het teken van dit congres, te meer omdat de socialistische partij de beslissende vergadering van haar Centraal Comité op 23 juni a.s. houdt en dan zal uitmaken, of er een nieuwe partijleiding komt met een meerderheid van de groep DE MARTINO (vice-premier), MANCINI en GIOLITTI die wel de coalitie willen voortzetten, maar rekening willen houden met de "constructieve" ideeën van de communisten en op regionaal, provinciaal, lokaal niveau en in de vakbeweging sterker met de communisten willen samenwerken. Indien dit zo geschiedt, zal de oude sociaal-democratische groep FERRI-TANASSI-PRETI uit de partijleiding en de laatste twee ook als ministers ontslag nemen, hetgeen een regeringscrisis zal veroorzaken^{en} misschien tot nieuwe verkiezingen zal leiden. Dit zwaard van Damocles hangt boven het congres van de Democrazia Cristiana.

Volgens de provinciale congressen van de Democrazia Cristiana die sinds maart jl. gehouden moeten worden om de gedelegeerden naar het congres te kiezen en waarop de eerste veldslagen tussen de "correnti" uitgevochten worden, blijkt dat aan de interne situatie voorlopig niet veel veranderd is. De partij meerderheid bestaat uit DOROTEI, ca. 35 à 38 %; FANFANIANI, ca. 15 %; de rechtervleugel van ANDREOTTI, van SCELBA en diens vriend SCALFARO, ongeveer 5 à 10 %; de groep TAVIANI, ca. 12 %; in het geheel komt dit bij schommelingen en deserties op een meerderheid van 60 à 65 % neer. Buiten blijft de groep MORO, ca. 15 %, staan, als een eigen groep tussen de partij meerderheid en de linkse oppositie: FORZE NUOVE (DONAT CATTIN) en BASE (GALLONE, DE MITA). Deze laatste samen eveneens ca. 15 %.

Door de redevoeringen van de verschillende leiders is inmiddels komen vast te staan, dat de DOROTEI en zelfs de FANFANIANI - het laatste is merkwaardig - een scherpe scheidslijn trekken tegen het

GEHEIM

communisme. Noch coalitie, noch samenwerking op plaatselijk niveau komen in aanmerking. In dit opzicht worden de leiders RUMOR, COLOMBO en PICCOLI steeds duidelijker ondersteund, indirect, door het Vaticaan via artikelen in de "Osservatore Romano". Ook de groep TAVIANI wil geen contact met de communisten, maar bij hen beluistert men toch een sterkere "belangstelling" voor hetgeen bij de communisten gebeurt.

Bij MORO is een evolutie vast te stellen: verleden najaar en in de eerste maanden van dit jaar heeft hij enkele malen in redevoeringen en bij stemmingen in de kamercommissies blijk gegeven van een zekere "openheid" tegenover de communisten hetgeen grote verbazing heeft verwekt. Hij tracht thans deze indruk weg te nemen en een duidelijker scheidslijn te trekken tegenover de communisten, de coalitie minder kritisch te beoordelen en slechts voor een nieuwe, meer democratische methode van de partijleiding, dus van RUMOR-PICCOLI, van de DOROTEI te pleiten. Hij wil dus alleen binnen de partij een sterkere invloed hebben. Dat hij daarbij echter de linkse groeperingen "FORZE NUOVE" en "BASE" wil betrekken, laat zien dat hij toch nog niet beseft hoe groot het risico aan de linker kant is.

Want deze beide laatste genoemde groeperingen blijven ongewijzigd aan hun standpunt vast houden: zij zeggen dat de coalitie en onder de invloed van de DOROTEI, de Democrazia Cristiana te "moderato" is: in Italiaanse terminologie heet dat "conservatief". De grote veranderingen in de maatschappij, de grote sociale achterstand in Italië, de evolutie binnen de kommunistische partij, zoals die op hun congres eind januari tot uitdrukking komt, biedt naar hun mening de mogelijkheid, ja dwingt tot een andere, meer positieve houding tegenover de communisten. Er moet met hen gediscussieerd worden en hun positieve ideeën moeten serieus in overweging worden genomen. De "BASE" (de MITA) verklaarde dat er een nieuw "constitutioneel Pakt" met de communisten gesloten moet worden, dat behelst, dat in het parlement soms regeringspartijen met de oppositie in bepaalde projecten kunnen samenwerken. Dus niet of nog niet op regeringsniveau. De tegenstanders van een dergelijke formule, vooral de liberalen, noemen dit een "democrazia assembleare", d.w.z. een democratie waarin niet de regering, maar het parlement regeert, omdat dan namelijk de beslissing niet in de regering, maar in het parlement al naar gelang van de wel of niet samenwerking van regeringspartijen en oppositie, lees communisten genomen wordt.

GEHEIM

Op zich zelf zal deze groep van de "FORZE NUOVE" en "BASE" op het congres geen beslissende invloed hebben, ook niet door de indirecte steun van MORO. Zij zijn echter zeer actief, zij zoeken voortdurend steun in de publiciteit, d.w.z. leggen voortdurend verklaringen af en hun provocerende redevoeringen worden grif weergegeven. Bovendien krijgen zij steun van de volgende groepen:

a) De jonge christen-democraten, het zogenaamde Movimento Giovanile, is klein, maar hoogst actief en dynamisch. Het staat geheel links: anti-NAVO, anti-Vietnam, voor de linkse latijns-amerikaanse christen-democraten. Zij hebben nauw contact met DONATI-CATTIN en zoeken veel buitenlandse contacten bijvoorbeeld met linkse christen-democraten in Spanje.

b) De ACLI (katholieke arbeidersbeweging) en de door hun af-tredende voorzitter LABOR gestichte ACPOL. Hier verzamelt zich een reservoir van vooruitstrevende christenen, arbeiders, intellectuelen en lagere clerus, dat ten eerste tegen de politieke eenheid van de katholieken binnen de Democrazia Cristiana is gericht, en ten tweede ook een brede opening naar links, uiterst links wil voltrekken.

c) Katholieke tijdschriften als het Noord-Italiaanse blad "Aggiornamenti Sociali" van Milaan, geleid door de progressieve Jezuiten - de officiële en meer conservatieve Jezuiten leiden het bekende maandblad "Civiltà Cattolica" - maar ook bladen van zogenaamde "spontane christenen" als "Testimonianze" in Florence (leider Pater BALDUCCI), "Il Gallo" in Genua, tesamen ongeveer een twintigtal.

Kwantitatief betekent dit alles niet zo veel, functioneel en door de publiciteit hebben deze groepen wel een zekere "nuisance-value", een sterke belangstelling en zij voelen dat zij in zekere mate de wind mee hebben.

Dit blijkt vooral uit het feit dat voor het eerst dit jaar de Italiaanse bisschoppen-conferentie een moeilijke interne discussie had over de vraag of er weer een oproep voor de Democrazia Cristiana van de bisschoppen zou uitgaan, zij het dan ook een indirect appèl ten gunste van de eenheid van de katholieken in de politiek. Een aantal bisschoppen waren hier vierkant tegen, vooral de bisschop van Ravenna, Mgr. BALDASSARI.

De theologische onderbouw voor deze gedachten komen van

GEHEIM

het Concilie en worden door de pocket-reeks van het Nederlands-internationale centrum I-DOC (Leider Dr. LEO ALTING VAN GEUSAU), die bij de grote links-liberale uitgeverij Mondadori verschijnt, met een langzaam, maar duidelijk succes verspreid. Natuurlijk ook door andere publicaties, maar de boeken van I-DOC hebben een bijzonder sterk progressief accent.

Het Vaticaan: Er wordt voortdurend beweerd, dat bepaalde kringen in het Vaticaan deze progressieve richting steunen. Sinds de dood van Johannes XXIII en dus sinds het vertrek van Mgr. CAPOVILLA, de Secretaris van Johannes XXIII (die nu aartsbisschop van Chieti bij Rome is) is het iets kalmer geworden om de progressieven in het Vaticaan. De Paus, Mgr. BENELLI (plv. staatssecretaris en praktisch minister-president), Kardinaal OTTAVIANI die nog steeds een grote invloed heeft, alsmede de vele geestverwanten van hem in de Curie en vooral de "Osservatore Romano" moet niets hiervan hebben. Maar er is een groep die in Oost-Europa geïnteresseerd is en die regelmatig contact heeft met de communistische ^{re-}geringen: Mgr. CASAROLI, secretaris van de Raad voor Openbare Aangelegenheden van de Kerk, d.w.z. de communistische landen. Er gaat het gerucht dat CASAROLI contact heeft met LABOR, zelfs regelmatig, en dat dit de felheid verklaart waarmee LABOR te werk gaat om de ACPOL op te richten en te organiseren.

Er zijn kringen in de ACLI die met de koers van LABOR niet akkoord gaan; CASAROLI kan zich niet openlijk op het gebied van Italiaanse problemen bewegen en wordt bovendien sterk door Mgr. BENELLI gecontroleerd.

Toch is het een feit, dat de invloed van zijn kantoor groot is en de indruk bestaat dat men in het Vaticaan niet altijd beseft welk spel de communisten spelen.

Uit het artikel "Aveuglement d'un catholique italien sur l'évolution du P.C.I." (Est & Ouest 1 - 15 mei 1969 no. 425), waarin over Pater MACCI wordt geschreven blijkt wat bij al de genoemde groepen van de progressieven leeft, en het bewijst hoe sterk de ideële en zeker ook praktische onderlinge samenhang van hen is. MACCI citeert dat de communisten op hun congres te Bologna, in de rede van LONGO, de parlementaire weg naar de macht opnieuw als hun beginsel hebben verkondigd en ook hun voornemen de democratische rechten te erkennen. Hierover is het volgende te zeggen:

GEHEIM

GEHEIM

a) De Italiaanse communisten zijn wel voor de parlementaire weg naar de macht - maar LONGO zei in Bologna, in zijn rede van 3 uur, een kort zinnetje, dat niet opviel:

"Dit is echter niet onze weg".

Deze passage ging in de grote hoeveelheid woorden verloren.

b) De Italiaanse communisten hebben zich nooit duidelijk vastgelegd dat zij de democratie in onze zin strikt zullen toepassen, als zij eenmaal aan de macht zijn.

c) Zij hebben de interne structuur van de partij steeds en met kracht tegen iedere democratisering, pluralistische opzet, invoering van "correnti" enz. verdedigd. Voor de Partij blijft het strenge beginsel van het "democratische centralisme" gelden.

.....